

VOIESOR SI VEI PUTÈ

	Cap.	Dist.
Pe an — —	128	152.
Pe șase luni — —	64	76.
Pe trei luni — —	32	38.
Pe uă lună — —	11	—

Unu esemplar 24 par.

Pentru Parisu pe trimestru fr. 20 —
Pentru Austria „ for. 10-v.a.

ROMANULU

LUMINEZĂ-TE SI VEI FI

Abonamentul în Bucuresci, Pasagiulu Român No. 1. — In districte la corespondenții jiarului și prin post. La Paris, la D. Darras-Hallegrain, rue de l'ancienne Comedie, Nr. 5. Administratoarele jiarului, D. C. Ciocirlan.

ANUNCIURILE

linia de 30 litere — 1 — leu.
Inserțiuni și reclame, lin. 5 — „

Redacțiunea, Strada Academiei No. 20. — Artictele trimise și nepublicate se voru arde. — Redactoru răspunțotori EUGENIU CARADA.

SALA SLATINIANU
SOCIETATEA AMICILOR
CONSTITUTIUNII

Jouli la 22 Septembre 1866.

ȘEDINȚA PUBLICA

Obiectulu discutiunii: ALEGERILE
ȘI COMITATELE ELECTORALI.

DD. Cetățianii sunt invitați a se aduna la 7 și jumătate ore.

Bucuresci

21 Răpiciune
3 Brumărelu

Moldova suferi; acesta este unu adevăr ce toți trebuie se-lu recunoscă. Iași au făcutu sacrificie pentru unire, nimine nu pôte și nu trebuie se nege acestu adevăr, acestu merit, acestu devotamentu pentru interesulu generale alu Românloru de peste Milcovu.

Dacă însă Iași au perdutu materialicesce prin unire, este ore adevăratu că suferințele României de peste Milcovu provin din cauza unirii? Nu. Unirea n'a adus nici centralizarea administrativă, nici lipsa de justiție, nici lipsa de căi de comunicare, nici corupțiunea și abuzurile de totu felulu, nici invasiunea israeliților. Tote aceste sunt plage ale României in genere ș'ale Moldaviei in parte dinaintea Unirii.

Indată ce toți vomu recunoscă aceste adevăruri, n'avem de cētū se ne unim cu toți, se ne punem cu stăruință pe lucru și n'curindū reulu va fi vindecatū.

Puciu mai trebuie pină la deschiderea Camerelorū. Pină atuncii se se lucreze proiecte pentru descentralizare, se se publice și se se desbat în foile publice și n'intrunirile electorali, și majoritatea Camerelorū vindindū cu ideie, cu cunoscințe lămurite și sănătoșe, descentralizarea se va face, comuna va fi în adevăr constituită, și sciu toți că numai așa se întemeiază intr'unu Statu libertatea și justiția.

Imoralitatea și nerespectulu legiloru sugrămă România întrégă. Guvernulu luptă; daru se recunoscemū că pentru a nvinge ș'a abate acea fēră sēbatică ce se numesce corupțiune îi trebuie timpū și celū mai putericū ajutorū din partea tutulorū. La noi, in genere vorbindū, nē-amū deprinsū a protesta cândū legile se calcă in defăvōrea noastră ș'a nu ne plăcē guvernelle cari aplică legea, bună sēu rea, d'ua potrivă pentru toți.

Guvernulu pe d'altă parte ar fi bine, ar fi de mare trebuință se trimiță anchele administrative și judiciare treptatū in lōtă țera, și cândū se descopere unu abusu se se trimiță celū care ș'a abătutū din lege n'aintea justiției, și ce se veghizeze ca justiția se fiă in adevărū justiția.

De la 1862, amū cerutū necontenitū, și pin'acumū totū deuna in deșierțū, ca Ministrii se mērgă inși prin județie, mai cu sēmă in cele de peste Milcovū. Ceremū ș'acumū, rugămū cu dinadinsulu pe dd. Ministri a visita necontenitū România de peste Milcovū. Este neapertatū ca mai fāră n'cetare câte unu ministru se fiă in revisiune generale in România de peste Milcovū. Se se facă acēsta, ș'avemū asicurare că se va face, și se va vedē uă mare și fericitā prefacere in cāte-va luni.

Se ne silimū cu toți a aduce linnisce, ordinea in administrațiune, in justiția, in finace și suntemū sicuri că n'primăveră viitōriā va ncepe lucrarea cāi ferate între România de dincolo și de dincoace de Milcovū. Nu

mai prin cāile farate vomu aduce prosperitatea; numai atunci și comerciulu va prospera și particularii se voru inavoi și omulu va deveni in adevăr independent, cāci carierele se voru deschide și nu voru mai nesui toți la funcțiunile publice.

Iașianii cerū cu stăruință se li se dea Curtea de Casațiune.

Suntemū cu d. N. Ionescu cândū combate acea cerere, cu tōte rētea amū susținulu și vomu susține pe cei cari o facū. Credemū că Curtea de Casațiune in Iași nu va aduce mai nici unu bine Iașilorū, ș'aduce din contra ore-care votemāri generali. Darū Iașianilorū le-a intratū in capū cā ea le va face bine; Iașianii au făcutū destule sacrificie pentru a avea dreptū se cēră se li se trecă ș'ua fantasiā.

D-lui C. A. Rosetti direc. jiarului «Romanulu.»

Domnule,

In *Romānulu* de Mercuri, d-vōstrā răspunțendū la unu articlu ce a apărutū in *Ordinea* subsemnatū cu litera X, vō adresați la membri Comitētulu acelu jiaru.

Daca ași fi făcutū parte din acelu comitetū, sau ași fi popritū publicarea acelu articolu, sau l'ași fi revocatū daca ar fi apărutū fāră a mea sciință, sau v'ași fi răspunș subsemnandū astfelū cumū am obiceiulu a face.

Darū fiindū cā oū încă de mainainte amū incetăț de a avē onōrea se facū parte din acelu Comitētū, mē grăbescū a vō da acēsta in cunoscință, rugēndū-vē de a bine-voi se publicați declarațiunea mea in celū d'antēiu numerū alu jiarulu d-vōstrā.

Primiți, domnulu meu, asiguratea deosebitei mele stime și considerațiuni.

G. Costa-Forū.

Telegrama.

Tecueiū, 3 Octombree.

Domnulu C. A. Rosetti.

Suntū de doue luni inegrū prin diferite calomni de uă clică de omēn. Amū cerutū in mai multe rânduri d-lui Ministru de Internu nā anchetā care d'abia acumū ș'a trimisū, compusā de prefetulu de Cevurlu și de Mihail Buzdugan; acestu din urmă este inuși acusatōrulu meu; l'amū recusatū, însă nu sciu dacā cererea mea va fi implinitā. Prefetulu a terminatū cercetarea și aū plecatū; inainte de a se rindui ancheta mi s'a cerutū d' misiunea, darū dup' rinduire mi s'a făcutū intrebare dacā primescū p' rmutare. Eū n'amū putulu accepta nici una nici alta pină dupe t' rminarea anchetei, care din nou s'a amānatū.

C. RACOVITĂ.

EPISTOLE PUBLICE

D. DUMITRU GHICA.

cātră

C. A. ROSETTI.

A DOUA EPISTOLĂ.

Bucuresci, 20 Sept. 1866.

Domnulu meu!

După datoria ori cāruiā omū bine-crescutū de a da explicațiuni pentru vorbirile sale, am fostū nevoitū a răspunde la epistola ce m' ași ficutū onōre a'mi adresa, darū nu spre a ocupa publiculu cu persoana mea sau fie chiarū cu d-vōstrā.

Nu am avutū nici uă datā ridicula pretēndū de a da titluri de onorabilitate; cu atātū mai puțin m' ași fi permisū vre odatā a ataca onōrea persōnelorū unorū jiaristi chiarū cândū scrierile lorū suntū departe de a avea aprobațiunea mea.

Nu ințelegū darū, domnulu meu, de ce vō siliti a'mi presupune cā prin vorba *subvenționare* am voitū se ințelegū altū de cātū susținerea jiarulu ale cāruiā opiniū ne convinū. In unele impregiurări ale vieții nōstre politice nu amū fostū nevoi ore se facemū adesea și jertfe bănesce? Astfelū persōnele cari au priimitū acēi banī spre a duce la indeplinire scopulu ce se urmāria au perdutū ore stima d-v.

După cumū oū ințelegū, subscrierile cari se facū pentru cutare sau cutare jiarū, și prin urmare subvențiunea ce i se dă pe lingă sumele ce adunā de la abonati, nu pōte fi consideratā ca nā injuriā persōnelorū ce redactēzā acelu jurnalū, ci dūa contra ca unū semnū de încredere de buna in- trebuințare ce vorū face de acelu ajutorū bănescū.

Dacă, și după acestu răspunș, totū veți simți de trebuință a mai ințelegi pe publicū despre mine și d-v., am onōre a vō declara cā nu vō voi urma, fiindū cā credū cā astāși mai cu sēmă țera are alte nevoi de cātū a se ocupa de persōne, mai alesū, o repetū, cā in vērsta in care amēndou amū ajunsū, publiculu trebuie se aibā opiniunea sa deja formatā asupra persōnelorū nōstre.

Alū d-vōstrē supusū,

Dimitrie Ghica.

CĂTRĂ

D. DUMITRU GHICA.

A PATRA EPISTOLĂ.

Veți răspunde, d-le Dumitru Ghica; afirmū in publicū cā veți răspunde, pentru cā sciu, precumū sciu, precumū o declarū din nou, cā „ori care omū bine crescutū este datorū a da explicați de cuvintele sēle.”

Ce explicați ai datū in āntēia epistolā? Ai susținutū cā ai *convingerea moralē* cā eū subvenționezū jiariele *Sentinella* și *Ghimpele*.

Ce dicitū in a doua epistolā? Cā prin „subvenționare n'ai voitū a ințelegi altū de cātū susținerea jiarulu ale cāruiā opiniū ne convinū.”

Veți răspunde, domnulu meu, cāci nu dumiata veți priimi se se dicitū despre cuvintele dumitale, cea-a ce s'a dicitū de unū, cândū lē amū cititū a doua dumitale epistolā: „o scaldā.”

Nu, domnule Ghica; unū omū, bine văscutū și bine crescutū, nu o scaldā, ci, in bine sēu in reū, afirmā.

Veți răspunde, susținū cā veți răspunde, cāci veți recunoscē singurū cā prin amēndou epistolele, ai atacatū, fāră se voiesci, o admitū, onōrea mea ș'a directorilorū jiarilorū *Sentinella* și *Ghimpele*, și nu vei permite ca explicațiile ce dai dumiata, mai cu sēmă cândū este vorba despre onōrea unorū individe ș'a unorū foie publice, prin urmare despre onōrea privatā și publicā, se se pōtā dice cā suntū „scaldate.”

Veți răspunde netedū și limpede, cāci unū bărbatū politicū și capū de partitā cā domnia-ta nu pōte se nu scia cā jiariele *subvenționate* de unū *individū* suntū jiarie scādute, *vēndute*. Nu pōte se nu scia cā jiariele chiarū cândū suntū *subvenționate* de Statū, totū perdū multū, fōrte multū, cu cātū darū ele se deconsiderā, se perdū cu totulu cândū vorū da *pe platā, pe subvenționare, pe bani*, libertatea lorū, consciința lorū unū *individū*; și dumiata n' ai dicitū cā *Sentinella* și *Ghimpele* suntū susținute d'ua partitā ei *subvenționatū* de mine.

Veți răspunde, onorate domnū, cāci sciu fōrte bine cāte s'a dicitū de mine de cāte-va luni ințege și ințelegi, ca omū politicū și capū de partitā, cā unū cuvintū camū in doui perī, camū îngānatū, dicitū de dumiata, va face se se dicitū cā te-ai intrunitū și dumiata cu cei laltī spre a îngānā in publicū cā eū amū fostū platitū de Vodā-Cuza, de Israeliți și mai cu sēmă de domnia vōstrā.

Scii ce felū este lumca la noi; scii ce ce ușiurintā ea admite calomnia. Ei bine, acea calomniā va dobēndi noue puteri prin urmātōriile linie din adoua dumitale epistolā.

„In unele impregiurări ale vieții nōstre politice n'amū fostū nevoi ore se facemū adese și jertfe de bani? Astū-felū persōnele ce au priimitū acēi banī spre a duce la indeplinire scopulu ce se urmārea au perdutū ore stima domniavōstrā?”

Așa darū, va dice calomnia, d. Di-

mitrie Ghica afirmā cea-a ce s'a șioplitū, cā boiarii au datū bani d-lui G. A. Rosetti.

Dacă, domnule, v'r'unū individū va fi luatū bani in secretū, chiarū de la uă partitā politicā, pentru a-i ințebuință pentru *sine-și*; de va fi luatū bani in secretū, chiarū pentru a serie, acelu individū perde din stima mea. Se nu confundāmū asemene plāși cu „superierile publice, cari se facū pentru cutare sēu cutare jiarū,” cumū s'au făcutū de multe ori pentru mai multe jiarie și chiarū pentru *Romānulu*, publicāndū-se însă in capul foiei numele și sumele superierilorū, cumū s'a făcutū și pentru „*Revista Dunării*,” se nu confundāmū, repetū, asemeni superieri cu subvențiunile secrete și individuali.

Se nu confundāmū nici chiarū cheltuelile ce se facū intr'ua conspirațiune, pentru cālētorie de propagande, pentru publicări in străinētatē, pentru cumpārātōre de arme, etc. etc., cu plata ce s'ar da unū individū, *persōnale*, pentru a serie, sēu a face ori ce altū.

Se nu facemū acēstā confusiune acumū mai cu sēmă, cândū scii bine cā se *șioptescē* cā boiarii au depusū 20, 30, 50, 100 de mii de galbeni, pentru a face revoluțiunea de la 11 Fev. și cā acēi banī mi s'au imānatū mie, și i-am cheltuitū eū, cumū am voitū și fār' a da nici uă socotēlā. Dumiata, scii bine, cāci ai fostū *casiarū*, cā sumele ce s'au cheltuitū au fostū *fōrte mīce*, cā mai tōte s'au cheltuitū in afērā și pentru cumpārātōre de arme, și cā, in cea-a ce mē privesce, n'am priimitū nici unū felū de subvențiune.

Darū, domnule, țera are nevoie mari, fōrte mari, de cari trebuie se se ocupe toți; eū credū încă c'acelē nevoie, vō u deveni chiarū pericle, de nu ne vomū intruni toți, cumū facurāmū inainte de 11 Fev. spre a inlātura nevoiele, a invinge periclele ce ne incongurā. Toemāi d'acea-a însă afirmū cā veți răspunde, cā veți declara categoricū de ai sēu nu *convingerea moralē* c'am luatū sēu nu banī, de la boiari, de la Vodā-Cuza, de la Israeliți, fiā chiarū și de la d. Libreeth, și cā cu din acēi banī, am subvenționatū și subvenționezū eū, eū, domnule, erū nu uă parte din națiune, jiariele *Sentinella* și *Ghimpele*.

Darū, onorate domnū, cumū nu veți dumiata cā nici intr'unū modū nu se potū ințelegi cuvintele dumitale de cātū curatū ca uā acuzare pe față de corumpere, adresatā mie, *Sentinellei* și *Ghimpelei*. Publicatū-s'a lista de superiere și sumele ce s'au datū *Sentinellei* și *Ghimpelei*? Nu. Decī ele suntū subvenționate in *secretū*; deci ele suntū imorali, plātite, *vēndute*. Datu-lē-am eū acea *subvențiune*? Așa ai dicitū dumiata. Decī, sciulū fiindū cā eū n'am cea mai micā avere, capitalul sēu venitū, m'am *vēndutū* dacā amū banī spre a le *subvenționa*.

Afirmū darū din nou, și cu *convingere*, cā veți răspunde, onorate domnū, cāci țera, mai cu sēmă in timp de nevoi ce cei in cari recunoscē cā ne aflāmū, are trebuință se cunoscē bine pe cei mīșei cāși pe cei onorabili, pe cei calomniati cāși pe calomnatori.

C. A. ROSETTI.

Miscarea electorale.

Iași 15 Februariū.

Mișcarea electorale din municipiulu nostru își au luatū inșfirșitū aventulu. Copilulu ce pinā mai ieri, alaltāieri, baigiu de abea cāte-va cuvinte au inceptutū se borbescā acumū de a binele. Salōnelo Universitāții nu'i mai placū. Elū e indestulū de mare acumā ca se numai mērgā la școlā. Darū e aprōpe uă săptămāinā de cândū alegētorii nōștri se intrunescū la Primārie, in casa obștiei.

Ași redece din capulu loculu, domnule Redactorū, se dau sēmă cititorilorū *Tribunei* de lucrările alegētorilorū din noulu lorū salași, dacā nu le-ași datori darea de sēmā a celorū ce s'au potrecutū in cea dupe urmā intruniri de la Universitate. Mulțimea intrunivineria trecutā in doctulu localū era numerosā și alēsā. Fōști ministri, fōști boeri, onorā cu presenția lorū intrunirea popularā. Desbaterile au fostū animate, erā rezoluțiunea luatā plinā de energie. O transcriū aici in intregime fāră preambulū și comentarie.

„Subū-serișii alegētorū ai orașulu Iași in intrunindu-se in sa'a Universitāții;

„Avēndū in considerațiune cā au eșitū uă cārticicā intitulatā „*Programū politicū*”, in care suntū subscrise persōne intitulate membrii unū „Comitetū electoralū centralū” din Iași;

„Avēndū in considerațiune ca asemenea pretinsū comitetū este instituitū de sine mai inainte chiarū de a se inchepe incrierea alegētorilorū la municipalitate;

„Avēndū in considerațiune cā nu s'au urmatū nici uā adunare publicā din discutiunile cōroia se fi eșitū acelu comitetū;

„Avēndū in considerațiune cā acelu pretinsū comitetū se numesce centralū, prin urmare și arōgā dreptū și asupra colegielorū din districte;

„Declarā cā Comitētulu numitū centralū nu este espresiunea alegētorilorū iașieni, cari nici au intențiunea de a influința asupra libertāții alegētorilorū din districte.

„Acēsta se va publica spre sciința tutulorū.”

Rezoluțiunea acēsta fu adoptatā și subscrisā, erā onorabilele președinte alū intrunirei fu însărcinatū cu publicarea și răspāndirea ei prin cele l-alte județie. Acēstā publicare se paru cu atātū mai neapertatū intrunirei cu cātū mai multī domni alegētorū de prin judecie au aretatū ca Comitētulu dd. Beldimanū-Panaitiu se da pe alocura ca eșitū cu voia poporulu iașianu și cā sub acēstū titlu *numesce*, cu de la sine putere, comitote prin districte. Alegētorilorū ieșeni se vede cānu le place se se totū vorbescā fiescine in numele lorū fārā scirea lorū.

Dumnicā și mercuri alegētorū s'au intrunitū la Primārie. In noulu localū intrunirile au luatū unū carasterū regularū și definitivū. Unū comitetū electoralū compusū din douē decī și cincī membri au fostū alesū. In elū intrā aprōpe tōte nuanțiele opiniilorū politice ale ieșenilorū.

Comitetulu alesū s'au organizatū și elū, alegēndū de președinte pe d. doctorū Anastasie Fētū și ca vice-președinte de d. P. Suciū.

Pe mercuri sēra alegētorū erāu chiāmați in douē părți: la Municipalitate, și in salōnelo d-lui Balgiu. Comitētulu d-lui Beldiman, improspatū cu cāte-va nume, convōcā și elū uā intrunire pu-

blică. Unu anouă subscrișu de întregul comitetu invita pe toți dd. alegători „cari împărtășesc opinionele emise în Programulu politicu“ se se întrunescă în saloanele d. Balșiu. Se vede că numărul adeptilor la nobila însoțire nu au fostu pre mare, căci întrunirea, dupe cumu am auțitu, nus'au ținutu. Mulți dintre membrii comitetului ne alesu au venitu apoi se assiste la întrunirea convocată de comitetulu alesu. Vom face și noi ca dumnilor și nu vom da sémă de cătu de cele petrecute la Primărie.

Comitetulu alesu însărcinase uă comisiune care se elaboreze uă profesiune de credință a corpului electoralu din Iași. Membrii comisiunii au cititu înaintea întrunirii elaboratul se. Decentralizare administrativă, decentralizare financiară, bănci fonciare, bănci agricole, bănci de scontu, munți de pietate, ăra în cele privitoare la Iași parte din puncturile coprinse în memoriulu municipalității către M. S. Principale: ecă în esența profesiunea de credință supusă de comisiunea Comitetului la aprobarea corpului electoralu din Iași. Tote aceste dorinți au remasă se se discute din nou și se se completeze în întrunirea ce va se se fie sâmbăta viitoare.

(Tribuna Română.)

Blașiu 18/ Augustu 1866.

MISCARILE PARTITELORU.

POZIȚIUNEA ROMANILORU DIN IMPERIULU AUSTRIACU FACIĂ CU ELE.

III.

Veșurăm în articolele precedinți cumu partitele de principie diverse esistu și luptă pentru realizarea principiilor lor și ajungerea lor la guvernă, cumu tote acele partite voiescu se puia uă base solidă imperiului, și nesuiescu în înțelesulu lor a ferici pre supușii austriaci, afirmându fie-care, că prin principiele altor partite nu se pôte esecuta nimic care se de vre uă speranță.

Care din aceste partite va reuși învingătoră nu se scie, căci la învingerea ori căreia are a influința regimela de acum și mai pre susu de tote monarchulu. Alintre pozițiunea singuratecelor partite se vede și se cunoșcă următoră: Conservativă aristocratică cu principiele evului de mediolocu, — pentru cari, și pentru autoritatea sa patriarcată li luăm în considerațiune în locul primu — au la totu casulu prospectele cele mai puține de reușire de nu cumu va se voru uni cu vre una dintre cele-lalte trei partite. Centralistă liberală, pre cari li luăm în locul alu douilea, ca pre unii cari nu de multu au picatu de la regime, se luptă și acum și încă cu bărbăție numărându între sine unu șiru de bărbăți cu influință, și basându-se pre principiele sale liberali; prospectele de reușire însă le suntu puține, de ore ce în regimela de acum uă puțină sprigionă, partizanii le suntu puținu și adică numai germanii, și în urmă e pre scurtu timpul de cându au trebuit se se retragă de la regime dându dovada viua că cu principiele sale centralist-germane nu suntu în stare a împăca imperiulu; această partită și-a mai perditu apoi velorea morale și prin evenimentele bătăilor mai recinți în urma cărora Austria trebui se se retragă din confederațiunea germană, în care germanii austriaci voia se bage pe tote poporele imperiului austriacu, pre care-lu numia imperiu germanu. — Dualistă maghiară se luptă cu bărbăție prin aristocrația numerosă și prin presa germană și maghiară pentru esecutarea dualismulu lor, și au prospecte de reușire, în cătu celu puținu ei pe sine se ținu de celu mai potinte și mai de viață elementu în imperiulu austriacu, și se proclamă de capaci a ținea pre tote poporele în legătură strinsă cu

principiele sale, și în urmă în cătu în fruntea regimelu și celui de acumu au pre bărbății cei mai de frunte, cari în modu visibile li favorescu, cu tote că întârziă a le plini tote dorințele, și a le adopta programa dualistică întregă. Suntu însă împregiurări cari și reușirea acestei partite o facu îndoișă. Această partită negă unitatea naturale a imperiului, prin această aștă uă îndoișă în monarchu, care s'a dechiarat solemnă pentru unitatea neviolabile a imperiului; ea voiesce apeserea și suprematisarea națiunilor colocuitorie, din care causă acestea reclamă și protestă cu totă puterea în contra programei dualistice. Partita dualistică numără suplu stégulu se numai pre maghiari, cari abia facu a 6 parte a împărșției totale, și se vede cu neputință ca se se pôte considera și împăca 5 milioane de poporu maghiaru cu vătămarea voiei și aspirațiunilor altor 25 milioane germani, slavi și romani. Prospectulu de reușire alu dualistilor maghiari, s'a micșiorat încă și prin încercarea de invasiune a emigraților maghiari în țilele din urmă ale bătăliei prusilor cu austriaci, și mulțimea celor ce s'au descoperitu ca conspiranți dintre omenii mai de însemnătate din Ungaria. — Urmădă partita federalistică liberală și naționale carea se luptă cu energiă în contra centralistilor germani și dualistilor maghiari, cari o condamna pină la mörte pentru principiele se autonomice și naționale. Această partită are prospecte de reușire rădăindu-se pre următoriele fapte: căci în fruntea regimelu crede a avē pre unu patronu alu se pre d-nu ministru de Statu Belcredi, căci represintă principiele liberali corespunțătorie timpul, căci voiesce autonomia singuratecelor provincie și libertatea naționale, pre cându nu-și uita totu uă dată și de unitatea imperiului, în cele ce suntu de lipsă, și în urmă sperădă această partită reușire și de acia, căci se basădă pre dorințele maiorității absolute a poporeloru imperiului, adică a boemilor, moravilor, croaților, serbilor, polonilor și românilor, pre cându în contra sa are numai pre centralistii germani și pre dualistii maghiari, cari nu numai că suntu mai puținu de cătu federalistii, daru nici între sine nu suntu una, nu se unescu în aceleași principie, precumu se vede din însuși numirile ce și le-au luat de la principiele ce le profesădă. În fine partita absolutistică burocratică acesta își rădăina tote prospectele de reușire pe nereușirea împăcării partitelor mai susu înșirate, și e probabile se devină „unul malum necessarium“ și încă cu atât mai vortosu cu cătu și liberalu centralist germani, dimpreună cu conservativii, nu multu ar întârziă a se uni cu această partită mai curădă de cătu cu ori și care din cele-lalte ce esistu, prin urmare ne putem aduce aminte încă și de unu regime absolutu, care s'ar putea orginisa definitiv.

Daca vomu combina în urmă prospectele ce potu se le aibă romanii la reușirea eventuale a fiă-cării din partitele supranumerate, acelea suntu:

Cu conservativii aristocrați, romanii căroru le lipsesce aristocrația cu totul, nu potu simpatiza nici cându, și pre cătu această partită are cele mai puține prospecte de reușire, romanii n'au de cătu a se bucura.

Centralistii liberali căduți de la regime nu de multu pre lângă mai multe neplăcute, au lăsatu celu puținu pentru romanii și unele reminiscințe mai bune, căci le-au mișlocitu uă Dietă în Transilvania în care se asigurase, harem în cătu va, și prin legi dietali întărite de monarchulu, drepturile de autonomie ale Transilvaniei, de limbă și de naționalitatea romană, la cari ne provocăm și astăzi. De aci urmădă daru că, de și nu dorim că această

partită se ajungă la regime, pentru ca se nu se supană Statulu la noue probe fără efect, și pentru că scim că dinșă își are mania de a lăți centralismulu pre comptulu provinciilor singurate, și germanismulu pre comptulu libertății naționale; totuși în casu cându această partită preste acceptare ar reuși la cărmă, romanii n'au causa de a fi cu totulu nemulțumiți; fiindu că faciă cu romanii și cu Transilvania cea partită n'ar putea urmări uă di-repțiune cu totul contrariă, de ce a observat mai nainte, și așia ne ar re-eunősce și acumu drepturile autonome și naționale, ce ni le-a recunoscutu și mai nainte, pre cându de altă parte în contra tendințelor ei germanisătorie preste totu amu avea de coluptătorie, pe tote națiunile negermane ale imperiului, și amu fi scoși din unghiile amenințărilor mai de aproape, ale maghiarilor. Apoi a și trecut puterea magieă a acestei partite cu eșirea Austriei din federațiunea germană.

Cu dualistii însă, cumu e pozițiunea romanilor faciă cu ei?

Dualistii suntu adversarii centralismulu germanu, în cea mai mare parte suntu adeverații iubitori ai principielor constituționale și liberali, le place a se numi democrați de calibrulu celu mai greu. — Totu atâtea proprietăți cari romanilor nu potu se fiă neplăcute, cari pre romanii nu potu se nu-i atragă din firea și pozițiunea sa! Și în adevăr, decă dualistii aru avea numai iasurirele înșirate, atunci ei nu aru putea avea pre nimine de amici mai credincioși de cătu pe romanii, pe nimine mai zeloși aperiatori decătu pe romanii. Inșă dualiștii maghiari voiescu numai douē părți mari de Imperiu, adică dincoace și dincolo de rulu Leita; în interesulu acelor douē părți mari, voiescu mai departe contopirea tuturor provinciilor ereditare: a Boemiei, Moraviei, Carintiei, Carniolei, Dalmației, Istriei, Poloniei, etc. în Austria, și contopirea tuturor provinciilor țise ale Coronei Ungariei, a Transilvaniei, Croației și Banatulu în Ungaria mare; voiescu mai departe dualistii maghiari ca nesce lei a împărți poporele ca uă pradă cu germanii, provocându pe germanii se centraliseze, se suprematiseze și contopescă pe poporele adecă pe Slavii din provinciile ereditare, și pretindendă ca lor nu numai se li se lase mâne libere, daru se li se încătușeze și se li se de spre apesare, contopire și desnaționalizare poporele din provinciile de Coronă; asupra acestora ei, uă mână de omeni, se se rădăce cu mare măiestriă și forță! Etă mai multe însușiri ale dualistilor pe cari națiunile colocuitorie, și anume romanii, nu le potu accepta, nu le potu sprobafără de se ori pe sine, fără de a-și fi perditu mintea, fără de a-și fi uritu esistențial Romanii potu fi mai puținu amicii dualismulu decătu ai ori și cării formă de Regime, căci prin dualismu își capetă apesare și capetă pe neamiculu între părăși încătu nu potu scăpa de sugrumările lui pe nici unu minutu, nu potu avea scăpare de elu nici într'unu locu.

— În dualismu își capetă romanii în casu unu neamicu pe care nu-lu potu împăca decătu cu mörtea naționale, fiindu-că le negă ori și ce dreptu de a se folosi cu limba se naționale, penă și în afacerile cele mai neînsemnate ale vieței! esemplu și dovada acestu lucru avom în desbaterile și proiectele de legi ce s'au ivitu în dieta de curindu din Pesta, compusă de bărbății cei mai cu influință între maghiari.

Partita federalistică liberală, — care în politică voiesce drepturi și libertăți cătu mai estinse, și acelea pentru toți cetățianii Statulu. — În orginizarea Statulu voiesce pozițiunea autonomă a fiă-cării provincie, și prin urmare și a Transilvaniei, și pe lângă-aceea deferescă ceia ce se cuvine, și

unității Statulu; voiesce ca Statulu austriacu se adoptese principulu libertăților nu numai politice dar și naționale. — Partita federalistică liberală își are de principiu observarea strinsă a drepturilor naționale ale tuturor poporelor din Imperiulu austriacu; această partită unesco în fine tote criteriile unei partide nesuitorie spre progresulu corespunțătorie seculu pre-sinte, ea voiesce libertatea cetățianescă și înflorirea culturii adeverate preste totu, ea își are devisă *progresulu naționale* alu tuturor poporelor, carea este și devisă poporeloru civilizate ale lumii. — Partita federalistică voiesce descentralizare, adecă compunerea afacerilor domestice administrative, economice și justițiarie, a casă în fiă-care provincie, și de către indiviții cari cunoscu necesitățile provinciilor, și au încrederea cetățianilor Patriei. Decl ce pôte se fiă mai naturale de cătu ca romanii, cari încă voiescu libertăți constituționale, cari încă strigă de a purura după îndreptățire egale, cari încă voiescu și pretindă pină la sânge autonomia Transilvaniei, cari încă își iubescă naționalitatea ca și vieția și pentru densa suntu gata a și le sacrifică tote, numai ca se și-o pôte păstra pentru timpuri mai firești; — ce pôte fi mai naturale ca și romanii cari, precumu țise istoricul Bonfiniu, „s'au luptat mai multu pentru limbă decătu pentru vieția“, se dea mâna cu cea partită carea și-a scrisu pe drapelulu se „dohândirea drepturilor politice și naționale, și a autonomiei provinciilor?“ ce pôte fi mai naturale decătu ca și romanii se dorască din animă reușirea partitei federalistice de la care aseptă dobindirea drepturilor se celoru mai prețioșe? romanii suntu partizanii dechiarai ai federalismulu liberal, autonomu și naționale, și pe lângă-acesta se luptă și densulu și din pozițiunea și natura sa trebuie se se lupte, căci își ținu de datoriă săntă a-și conserva naționalitatea care nu le-au putut-o răpi în 19 secle nici ordele cele mai viforose barbare; romanii austriaci peste totu suntu dechiarai pe lângă federalismu, care apera naționalitatea romană și în Ungaria, pre cându dualismulu maghiaru ignorându-o și în Transilvania, „a combate în adănculu patriei române, în Principatele unite române, în România pe care o pretindă a fi parte a Ungariei mari, care trebuie se se întință până la Marea Neagră.

— În urmă ne mai rămăne se meditamă cătu va pe scurtu și despre pozițiunea romanilor faciă cu regimulu absolutu, care precumu amu observat mai susu la unu casu neprevăditu încă ar putea se urmeze ca formă de regime în imperiulu austriacu.

De și se pôte întempla si s'a întemplată că regimela absolutu a servitu de multe ori spre binele și înaintarea în bunu stare materiale și morale a poporeloru ce au fostu domnite prin atare regime; totuși fiindu că regimela absolutu mai de multe ori conduce spre apesarea poporelor, spre împedecarea progresulu spiritualu și spre ruinarea vieței active cetățianescă, a înfloririi științelor și a arților; de ore ce absolutismulu tratăz pe omenii cătu de maturi, de minoreni, și necapabili de a-și dispune și afacerile cele mai comune, de ore ce absolutismulu tote puterile statulu le întrebunțeză spre scopulu se și nu spre binele singuraticilor indiviți; de acia dînsulu, absolutismulu, e uritu înaintea tuturor omenilor, e uritu și desprețuitu înaintea lumii culte, „și chiaru de a-„cea-a nu pôte se aibă de amici nici „pe romanii, cari ușiurarea și progresulu le potu accepta numai de la for-„mele de regime liberală;“ totuși cu durere se vede că națiunea romană în Imperiulu austriacu, de și a fostu și sub absolutismu cea mai bătută de sörte, „totuși în 10 ani ai absolutismulu „trecutu a înaintatu mai multu în știin-„ția, în cultură și buna stare materia-

„le de cătu în 7-8 secle ale consti-„tuționalismulu maghiaru.“ Și numai cu adăncă durere și sfășiere de animă, trebuie se vadă omulu și în prezinte acea împregiurare tristă, după care națiunea romană din Ungaria și provinciile de coronă, cându ar deveni în așia pozițiune tristă, în cătu se fiă constrinsă „a alege între reulu abso-„lutismulu și alu constituționalismulu „maghiaru;“ — neuitându-se la sunetulu cuvintelor fără ceva coprinșu reale, neuitându-se nici la condamnarea lumii culte, purcésă din necunosința împregiurărilor locali, „s'ar resolve „incă mai bucurôsă la suferirea altei „ore de absolutismu, care ar apesa pe „toți, daru care n'ar ucide naționali-„tatea, și prin această chiaru ar lăsa „speranță de mntuire; de cătu la unu „Constituționalismu dualisticu maghiaru, „unde se fiă espusu batjocurilor și „apesărilor unei anarchii unguresci „fără sperare de scăpare, fără de a se „putē unde va plânge, fără a i se da „locu de apelațiune unde va!“

Prin urmare pentru Romani chiaru și absolutismulu de ori și ce natură e cu multu mai de suferitu de cătu dualismulu maghiaru, care și are de scopu principale contopirea tuturor Provinciilor în Ungaria mare și maghiarizarea violente a tuturor națiunilor colocuitorie. Despre cari cându mi se va da ocaziune nu voi petrece a vē servi cu date autentice și anume cu articole scöse și traduse din înșeși jur-nalele maghiare. Dr. B.

ACTE OFICIALE.

Monitoriulu publică jurnalulu Consiliulu de Ministri și decretulu M. Sale Domnitoriulu prin care s'aprobă propunerea făcută prin referatul Ministerulu de lucrări publice, pentru lucrările ce suntu de făcută pentru a lua parte și România la esposițiunea generale din Paris unde s'a rezervat pentru România și Servia unu locu separat. Pentru această s'aloacă de uă camu dată 300,000 de lei. Mesurele ce se ătarese a se lua suntu:

1. A se institui unu biurou, atașat de ministru, care se se ocupe exclusiv și fără interrupție de pregătirea esposițiunei române, la Paris, în anul 1867. Acestu biurou, (spre a se putea simplifica cătu se pôte mai multu lucrările și a evita prelungirile), se va compune de uă cam dată de unu singuru comisar, care, ajutat de unu secretari, va da mișcare tuturor lucrărilor, corespundendă atătu cu autoritățile din țără, de concursulu cărora se va simți trebuință, cătu și cu comisiunea imperială din Paris și cu arhitectulu însărcinat acelu cu lucrările esposițiunei române.

Comisarulu va întrebunța spre realizarea scopulu propus, următoarele mișloci:

a). Circulare și adrese la prefecti, la consiliile județene, la agenții statistice și la orice alte autorități, spre a le cere atătu specimenele de produse cătu și notiții statistice;

b). Anunțuri, invitări și instrucțiuni către industriași, producătorii și colectorii din țără, spre a-i îndemna a trimite produsele lor la esposițiunea din Paris, prin canalulu comisiunii naționale, care le va plăti obiectele sau se va angaja ale inapoia.

c). Misiuni speciale, încredințate unor omeni de știință spre a face esplorațiuni prin țără, a aduna produsele determinate și a le presenta comisiunei, insocite cu notiții științifice și statistice. Pentru aceste misiuni se voru otări sume în proporțiune cu importanța și iuțela lucrărilor.

2. Obiectele aduse, voru fi depuse provisoriu într'unu localu anume destinat, pină ce adunându unu număr îndestulător, se voru institui juriuri speciale, spre a declara pe cele ce suntu demne de a figura la esposițiunea din

Paris, apoi ele se vor pregăti pentru trimitere, prin îngrijirea comisariatului, care va fi prevăzută de aranjarea, de conservarea și de împachetarea lor, conform instrucțiunilor date de comisiunea imperială din Paris.

3. Notițiile felurite ce se vor aduna, vor fi controlate și grupate de persoane speciale, însărcinate de a face, sub direcțiunea comisariatului, catalogul rezonat al expoziției române. Acest catalog, (care ar fi de dorit să ajungă a fi cartea cea mai completă a descripției și statice a României), se va traduce în limbile franceză, germană, italiană și engleză, spre a se tipări apoi în aceste limbi și a se împărți la vizitatorii expoziției.

4. Se va examina cât mai în grabă de o comisie specială instituită de minister, proiectul de plan de instalare, trăsându-se de arhitectul nostru din Paris, și găsindu-se convenabil și se va da ordinul de a începe, cât mai neîntârziat lucrările.

5. Se va întreprinde de către o persoană specială, în țară un proiect de instalare unei ferme române în parcu, care proiect se va trimite apoi la Paris spre executare.

6. Udată cu trimiterea planului d-lui Baudry și darea ordinului pentru începerea lucrărilor de instalație în palat, i se va trimite, prin d. agentul alu țerei la Paris, și o sumă de bani, pentru întreținerea căreia va avea a da piese justificative d-lui agent; din această sumă i se va socoti 10 la sută ca parte din remunerariul d-lui Baudry.

7. A se comanda diferite mobile, manechinuri, cutii, flacoane și alte unelte încăpătoare, cari vor servi atât pentru transportare cât și pentru păstrarea unor obiecte la expozițiune, conform instrucțiunilor comisiei imperiale. Printre acestea trebuie a se prenumera și mobila de securitate, destinată a conține obiectele de aur ale muzeului nostru.

8. A se face cunoscut guvernului Serbiei că comisiunea imperială a destinată pentru toate principatele durărene un loc comun și a-lu întreba, de ce spațiu are necesitate, ca la casă contrariu, se ne pregătim a nu lăsa goluri în locul ce ne este destinat.

D. Al. Odobescu este numit comisariatul însărcinat cu lucrările acestea; D. Coloneli I. Alexandri este numit comisariatul delegat pe lângă comisiunea imperială din Paris pentru expozițiune.

Uă circulară a ministerului lucrărilor publice către Prefecți cere ca consecință a măsurilor otărite mai sus:

Uă stăruință fără pregetu, și un concurs plin de activitate și de bună voință, din partea tuturor autorităților Statului, cu cari d. comisari are trebuință a se pune în relație; de aceea basându-mă pe activitatea și zelul d-văstre, vă recomand cu de-nădinsul această lucrare, ca una din cele mai urgente, și totu uă dată de cel mai mare folos pentru prosperitatea țerei, și vă rog, ca toate cererile ce se vor adresa de d. comisari d-văstre și autorităților comunale se se îndeplinescă îndată, fiind că pre câtu ele nu vor fi îndeplinite cu zel și urgență, pe câtu instrucțiile ce s'ar da de d-lui nu ar fi urmate cu exactitate, atunci speranța guvernului de a realiza în așa scurtu timp lucrări atât de numeroase și felurite, devine ilusorie, și toate silințele ce s'ar pune ar rămănea fără nici un succes.

În jurnalul Românul, de la 18 correntu, este inserată uă telegramă a D-lui I. N. Becu, primarul suspendat alu orașului Caracal, prin care D-sea arată că nu cunoște motivele suspendării se: că nici s'a revocat

definitiv nici s'a dat judecătii, și că se procede la alegerea altui primar în locu'i după regularea făcută de prefectură, violându-se legea.

Arelările d-lui Becu sunt cu totul necorecte, și pentru ca opinia publică se nu fiă indusă în erore se restabilesc adevărul:

I. Motivele pentru care a fost suspendat, d-lui le cunoște foarte bine, căci a răspuns la ancheta ce i s'a făcut de comitetul permanent, și a căutat a combate acolo motivele printr'unu protestu ce a adresat ministeriului.

II. Pentru călcările de lege și abaterile de la datoriile constatate de comitetu, d-lui a fost supus judecătii încă de la 12 ale curentei prin ordinul cu No. 20,016.

III. Nu s'a făcut și nu se putea face nici uă alegere de nou primar în locu'i pentru cuvântul lorte simplu că justiția nepronunțându-se încă asupra acușărilor ce i s'au adus, locul nu este vacant. Afară de acesta se mai înșală d. Becu cându dice că s'a regulat alegerea de primar, și pentru cuvântul că după art. 81 din lege la comunele urbane primare nu se aleg de alegători ca la comunele rurale, ci se numesc de guvern dntre cei trei ce au intrunit mai multe voturi la alegere. (Comunicat)

(Monitorul)

INSTRUCȚIUNEA PUBLICA
și
PROGRAMELE SCOLARE.

2. Starea Instrucțiunii secundare.

Aci vom considera mai întâi:

a) *Lyceele și Gynnasiele.* Începem, prin a relata următoriu pasagiu din proiectul de programă lucrat de consiliul scolar alu Lyceului Sf. Sava:

„Ochiul celu mai puțin observatoru este isbitu de două fapte una mai intristătoare de cătu alta:

„1. Părăsirea școlii de unu număru forte mare de elevi înainte de a termina cursurile, așa în cătu din sute ce se înscriu în clasa cea mai inferioară abia ajungu 15, 20 s'au 30 în clasele superioare;

„2. Micul rezultat de cultură intelectuală ce se produce în proporțiune cu timpul ce petrecu elevii în Lyceu.

„Asupra celui d'antău faptu, cându vom cugeta că sute de copii esu astăzi din școlă fără se fiă apli la nimic; cându vom cugeta că sutele au se devină mâne mil, deci, și chiaru sute de mil; cându ne vom pune în minte că tocmă membrii națiunii cari, a măsuratu culturii ce suntu chemați a primi, ar căuta se facu puterea națiunii, au se fiă perirea iei prin scăderea și avilirea de caracteru unde-l va aduce lipsa de unu mediu locu onorabile de a trăi: avem, credem, totu dreptul de a ne îngriji serios de viitorul nostru ca națiune. Care ar fi d'era, remediulu acestui reu, intru cătu depinde de școlă?

„Suptu-semnații nu vedem altul, de cătu „a se da claselor inferioare ale lyceului ce p'ortă în lege numele „de Gynnasiu, tendințe cătu se potu „de reali și practice făcându se domnă „nască în clasele superioare punctulu „de vedere teoreticu și sciintificu.”

„Intr'adeveru, trebuie se ne îngrijim de viitorul națiunii noastre, vedându înspăimântătoare stare a societății în care suntem. Trebuie se ne îngrijim și se nu desperăm; căci ori care ar fi relele societății noastre, este totu deuna pentru dinsa uă admirabilă resursă care potu fi suficiențe de a o regenera, cu toate rătăcirile și greșelele se. Ce-i trebuie? Unu singuru lucru: a se educa.

„Educațiunea generațiunilor născându, potu totu deuna intr'un modu puter-

nicu se contribuă a lalta totu, a mântui totu.

„Cine nu cunoște profunda cugetare a lui Leibnitz, „totu deuna am cugetatu „că s'ar reforma geniulu uman, deca „s'ar reforma educațiunea tinerimii.”

Credem și noi, vorbindu mai particularu, că dca s'ar reforma instrucțiunea primară în modulu ce am arătat, deca s'ar da instrucțiunii secundare, direcțiunea aretată de consiliul scolaru alu Lyceului Sf. Sava; atunci n'am uă mai face din cei ce vinu la școle, nisce omeni perduți pentru agricultură, industrie, comerț etc.; nisce candidați la funcțiuni, cari se se tirăsc ca reptile înainte favoritoru omenilor influenți, ci am uă prepara omeni cu cunoștințele necesarii, la exercitarea de varie arti și profesii, în cari s'ar uă bucura de uă nobile independință.

D'era școlă nu e singur de vină în alegerea profesiunilor, ci sunt și părinții cari își nutrescu copii lor de mici cu ideea de a se face funcționari, ideea care are uă influență decisivă asupra lor. Etă ce dice, în această privință, D. Ion Ghica în broșura d-sele intitulată *Convorbiri economice*: „Mai toți părinții cari trimitu copii lor la școlă, li tramitu acolo cu gândulu de a-i face funcționari ai statulu; dca isbatescu a-i ține doi s'au trei ani la Paris, credu că le-a asigurat viitorulu de boiăru mare. Cându copii vinu în v'rstă, părinții al'ergă, ceru, strigă, se r'ogă, intrigă pină ce le procură uă slujbă s'au speranță de slujbă; nu se gândescu nici de cumu la neodina, la bătaia de animă și la umilințele ce le pregătescu nu sciū ce p'ane amară le fremență sustrăgându-l de la condițiunea în care i-au născutu și i-au crescutu, condițiune modestă după care cei mai mulți au se ofese greu.”

Venindu acum la celu d'alu douăle faptu adică: micul rezultat de cultură intelectuală ce se obține în comparațiune cu timpul ce-lu consacra elevii în școlă, și căutându de a-i descoperi cauzele lui, constatam dinpreună cu Consiliul scolaru alu Lyceului Sf. Sava; că unele sunt esterne, lucrându afară din sfera acțiunii școlii, spre exemplu, puțina încurajare ce s'a făcutu elevilor diligenți și cu bună conduită, puțina îngrijire ce ieu părinții de fiiloru în orele ce petrecu afară din școlă; și altele interne, coprinse în sfera acțiunii școlii și cari sunt: lipsa de armonie în înșirarea pre clasii și în coordonarea în aceași clase a materiilor de studiu, lipsa de precumpănire între aceste studii încercarea peste măsură cu unele materie mai puțin importante în detrimentul altora de unu folos practic, lipsa de legătură și de unitate, lipsa de uă disciplină severă conservatrice a moravurilor și studiilor. Pe lângă acestea, li-a ne permis se mai adăogăm mediocritatea multora din profesori și acesta din mai multe cauze: se că s'au nimită fără a justifica printr'unu esamenu riguros știința ce profesază, se că prin dreptul de vechime s'au promutat la uă catedră mai superioară și prin acesta au devenitu inferiori pozițiunii lor, pre cându ar uă fostu profesori distinși și folositori pentru catedra inferioară a celia, unde nenorocirea și indignita timpurilor li condamnă a profesia și a nu fi de cătu mediocri.

Am uă spus că una din cauzele esterne, care influențază asupra puciniului fructu ce da instrucțiunea secundară, este lipsa de încurajare pentru elevii diligenți și cu bună conduită.

Intr'adeveru, încurajările desceptu nobilele simțimentu alu emulațiunii între scolari, care-i duce cu putere către totu ce este dificil și str'ordinar.

Legislatorulu, înțelegându importanța acestor încurajări, a prescriș prin rt. 138 din legea instrucțiunii, con-

cursu între scolarii premiați al tuturor Gynnasielor și Lyceelor cari se afla într'unu orașu; și totu de udată încurajarea scolarior triumfători și profesorilor lor prin publicarea numelu în „Monitorul Oficialu și în jurnalulu Instrucțiunii.”

Legislatorulu d'era, prin citatul articulu, a avut de scopu, nu numai de a învinge inertiă scolarior, de a anima arderea lor, ci a anima și zelulu profesorilor, de a escita talentulu lor prin semne de distincțiuni onorabile, prin mențiuni onorabili și în fine de a crea între diversele școle secundare uă concurență de sîrguință cătră bine, de a le face rivali între diasele pentru progresulu instrucțiunii.

Legea d'era prescrie aceste încurajări și rațiunea le cere.

Unu regulamentu seimă că s'a făcutu în baza citatulu art. prin impulsione d-lui ex-ministru C. A. Rosetti, care arețu mișlocele practicabile de a se efectua aceste concursuri.

Am uă dori se vedem aplicarea lui.

Noi cerem cu sollicitudine aceste încurajări, căci avem uă deplina convingere, vorbindu de bunii profesori, că ele vor contribui multu de a rădica nobilelor lor pozițiune.

Profesorii au trebuință de considerațiune, și de linisce de spirit; cerțele și șicanele li indisponu și li impedu din lucrările lor; injustițiile, privilegiurile li indignă, și depărtăz în aceași timp junele talente de uă carieră ce i-ar uă onoratu.

D'era, considerațiunea și liniscea de spiritu atât de necesară profesorilor nu potu nici de cumu se se impace cu starea de umilire în care i-au adus prin autoritățile ce au fostu puse în capulu instrucțiunii. Aceste autorități compuse în parte, de omeni dominați de animosități individuali, de omeni cari și-au avut lingușitorii lor, protegiați lor, de omeni cari n'au consultat de cătu amorea lor propriă se uă interesele lor private, au implut corpulu profesoralu de intriganți, de mediocrități, au distrus ori-ce principiu de emulațiune și au descurajiatu pre aceia căroru le-a lovit drepturile și interesele.

Concursulu, acestu principiu salutaru în aprețierea capacității candidaților la profesori, a fostu adese pentru aceste autorități uă formalitate de implinitu: acei concurenți cari au obținutu note satisfăcătoare la concursulu depus, s'au nimitu din persecuțiune cu condițiune de a depune unu alu douăle esamenu, în care n'ar uă pute avea confiență, căci totu așa de bine după acestu alu douăle esamenu s'ar pute condiționa unu alu treile, după acesta, unu alu patrule etc., așa în cătu condițiunile de esamenu ar uă merge în infinitu, aceia însu, alu căroru concursu a fostu puțin se uă nici de cumu satisfăcătoru, s'au nimitu prin favore fără nici uă condițiune de unu alu douăle esamenu.

Etă d'era, și principulu concursulu adus în discreditu. Amici al luminilor și geloși de demnitatea profesorilor, acceptăm de la noulu Consiliu permanentu, reformele și ameliorațiunilor ce reclamă justiția; acceptăm ca prin aceste lui se scape pre profesori de aceste nenobili șicane ce li s'a făcutu, se-l lasa a se bucura de uă nobile independință și atunci ei își vor implini datoriile lor cu unu zelu pe care nu-lu inspiră încă uadată persecuțiune și umilirile, atunci vom vedu intrând în acestu corp omeni cu talente, cari se vor da cu unu zelu statornicu la sublimelo și importanțile funcțiuni de a forma inteligența umană și de a da patriei cetățiani utili și devotați.

Matci M. Dregheanu.

Ploescă 1866, Sept. 19.

Domnule Redactore,

Intr'unu regim liberalu, actele guvernamentale fiindu discutabile de presă, cred că este și dreptu și datorie pentru ori ce funcționar a se justifica înaintea opiniunii nu mai puțin de cătu în fața legilor.

Cătu și vorbitu în diariulu d-văstră despre suspendarea unor primari din judeciulu Prahova exprimându temeri că în această im-

prejurare administrațiunea se nu fi esit din drepturile ei, m'am grăbitu a vă comunica raportulu oficialu adresat d-lui Ministru de Interne în această privință, conținându motivele de neglijență și abateri pentru care s'au suspendat și datu justiției acei funcționari comunali, puși de lege sub privegherea guvernulu.

Intențiunea mea a fostu ca, și d-văstră, și publicu, se vă pute convinge că în această ocaziune administrațiunea ce am uă onora și a implinitu cu înisțe și nepărținare datoriile.

În urma bine-voitorelor cuvinte ce-mi faceți onora a-mi adresa, și pentru care vă rog se primiți expresiunea profundei mele gratitudine, în numărulu din 7 cor. d-văstră veniți asupra acestui chestiuni, și conchideți că nu v'a satisfăcut raportulu meu, că a fi li dorit se aveți și probele culpabilității acelor primari.

Vă rog însă se observați, d-nule Redactore, că în celu raportu declară că probele și actele sunt uă inaintea justiției înaintea căreia acum se află această afacere; și densa, servindu-se cu datele ce are, urmându consăunțele aduse acelor funcționari, va se negreșit se descopere adevărulu. Nimeni nu potu dar disculpa nici inculpa, nimeni nu potu judeca înainte de instanțele judecătorești, înainte de tribunalele constituite, singure în dreptu; și număi dupe ce acestea se vor pronunța, se potu supune sentința Tribunalulu opiniunii, ca la uă instanță suprenă, dar care și ar slăbi autoritatea dacă ar hotărâ mai înainte.

Dacă d-văstră stăruință a avea aceste probe, aceste dovezi de culpabilitate, adresați-ve și cererile de Justiție, la care se află acum în cercetare, cu m'ă vedu cu părere de reu în imposibilitate a satisface doința d-văstră în. afară de raportulu ce am uă onora a vă comunica, și în care se mărginescu competențele administrative.

În acești raportu sunt conținute și motivele suspendării primarulu de Filipesci, abateri și neglijențe în datoriile serviciulu, refuzu de a da concursulu se uă autorităților administrative pentru umărirea tâlharilor.

Pentru culpe de asemenea natură, administrațiunea are dreptulu și datoria a strage severitatea legilor asupra funcționarilor abatuți, și precum uă acțiunea justiției nu potu fi suspendată în nici unu casu, nici în contra particularilor, liă înainte, liă dupe alegeri, cu atât mai puțin uă potu ocroti pe funcționari cari nu și îndeplinescu cu sâmbenitate datoriile lor.

Număi cându vom pune totă severitatea, fără a ne mai preocupa de considerațiuni individuale sau de partite, număi atunci vom vrea uă administrație morală și integră. Cătu unu funcționar va mai vedea posibilitatea de a se susține prin patronajulu partidelor, de a ascunde culpe și abuzuri sub mania politicii, atunci vom rămănea în sistemă cea vechiă, vom avea administrația trecutulu.

Permiteți-mi a profita de această ocaziune, Domnule Redactore, spre a responde două cuvinte la scrisoarea din urmă a d-lui A. Savopolo, pe care ați publicat-o cu plăcere în diariulu d-văstră, și pe care cu nu mai puțin plăcere am uă citit-o, căci ea mi-a intrat în convicțiunea ce aveam de imposibilitatea în care se află și se află d. Savopolo a responde categoric la întrebarea ce ilam făcutu. Eu îi am cerutu a numi pe notarul care a fostu chemat cu listele la subprefectură, care ar uă primitu ordine de a alcătui listele electorale dupe placulu administrațiunii, am cerutu d-lui Savopolo a numi și pe celu amic alu d-sale, despre care dice în numărulu din 7 Septembrie, că prefectu a dat ordine necunoscutulu notar, a nu înscrie în liste pe acea persoană, pe celu amic despre care d. Savopolo pătrăgă același prudentu misteru. Eram uă mai înainte convinsu de imposibilitatea de a numi pe cine-va, fiindu toate acestea invențiuni ale unei fecunde și cu plăcere bănuitoru imaginațiuni; însă avem totu dreptulu, de vreme ce d. Savopolo se făcea acusatulu în publicu, alu cere a și susține prin probe alegatiunile, avem uă atâtu mai multu dreptulu a-lu soma a numi pe celu notar și pe celu amic, că eram personalu pus în chestiune. Astăfelu se putea descoperi adevărulu, se putea vedea de este culpabilu administrația se uă gei ce propagă nefondate acușățiuni. Eludându de astă dată a numi pe cine-va d. Savopolo dca cea mai vedită dovadă că a înaintat cu ușurință lucruri ce nu este în stare a susține în fața acușătoru, și a proba înaintea publiculu.

În această strimptoră am uă vedutu dintr'antău că s'a pus d. Savopolo, și tonulu impacientat, spre a nu dice mai multu, alu ultimul d-tale scrisori probă necazulu de a se vedea în asemenea impas, în această strimptorată poziție.

Acum dar, că acestea sunt în vederatu probe inaintea publiculu, ori și ce ar uă mai dice, ori și ce ar uă mai scrie d. Savopolo, nu mai potu avea nici uă valore, nu o mai potu crea demn de nici uă justifiere, de nici unu răspuns până ce d-sa nu va proba că nu a arătatu neadevăruri; și până ce nu va responde categoric la cererea mea, publicându numulu notarulu și amiculu care ar uă putea face revelațiuni atât de grave în contra administrațiunii și în contra mea, dupe spusele d-lui.

Cându am vorbitu d-lui Savopolo de respunderea alegatiunilor d-sele, n'am înțelesu număi respunderea înaintea justiției, dar am uă voit mai ales se-l faci se presimă respunderea înaintea opiniunii publice, nu mai puțin serioasă, și care apasă atât de greu asupra d-sele, până ce nu va vedu veracitatea acușățiunilor ce a aruncat cu atita ușurință și cu atita îndrăznă.

Primiți și rog, d-nule Redactore, îndreptarea înaltei mele considerațiuni.

T. I. Văcărescu.

SCOLA PREGATITORE pentru SCOLA MILITARA

Scola militară fiind destinată a da armatei române ofițeri de toate armele, cursurile ce se predau în această școală sunt foarte numeroase și prin urmare foarte grămădite în cei patru ani școlari, în cătă cu un elev se pōtă urma cu succes aceste cursuri ară trebni la a sa intrare se fie foarte bine pregătit. Din nenorocire încă subțimsemnatul, cu mare părere de rău, a văzut ca esaminatorul de admisiō la școala militară în timp de trei ani, că cunoștințele cerute candidaților asupra matematicilor partea esențială, erau foarte confuze în cătă în asemenea rîmînăci ca surprinși la chestiunile ce le adresam și astă-folă dintre toți Candidații cei mai buni care creau priuiniți ca elevi ai Școlii nu avea încă cunoștințele bine întemeiate, încătă acestia chiar încercau mari dificultăți în a urma cursurile și de aci venea descurajarea și prin urmare pierderea cu totul a elevului, dupe cum însumi m'am increditat ca profesore de matematici la acea Școală. În scopul dară de a înlătura aceste necuvințe și prin urmare de a da școlii militare, singura instituție în țară pentru a scote ofițeri de toate armele, elevii ca se pōtă urma cu succes cursurile acelei școli, sub-semnatul profesor de matematici la Universitatea din București s'a decis a deschide de la 25 Septembrie curentă uă Școală pregătitoare pentru școala militară. Domni păriuți care doresc a'i incredita copii domniilor pentru a fi pregătiți în acea școală vor bine voi a se adresa la sub-semnatul strada Caimata No. 7 pentru a se înțelege asupra condițiilor de aședare a copiilor Dumneilor în școala pregătitoare ca internă sēu externă.

D. Petrescu, vechi școlar al Școlii Imperiale Polytechnice din Paris și licențiat în științele matematice.
No. 466. 10q.

Compania Dramatică
SALLA ROSSETI
Luni la 26 Septembrie 1866.
DESCHIDEREA STAGIUNII
piesa:

AMICII CEI FALSI
[Nos Intimes]
Comedie în 4 acte de Victorien Sardou.

ANUNCIU. Următorele imobile ale repositatului Anonit Gogu se dau în arendă și închiriere de la Sf. Gheorghe viitor 1867, de cătră tutorele testamentar și Moștenitorea;

1. Moșia Jilava de sus și patru frați districtul Ialomița ca 4,000 pogone arătură și fîneță cu cărciumă, cu jumetate helestul ce se poșcuc, proprietate a d-ēi Zoia Văcăreșca, pe termen de 4 ani ce mai are se poșcuc casa repositatului Gogu de la Sf. Gheorghe viitor 1867 înainte, dupe contractul de arendă care se vor vedea la lăcuința mea Iōn Radovic în Plocești, ori cine va voi a concura la licitația Moșiei nu este priuinită fără a presenta o garanție în regulă respunștōrie de uă sumă minimă galbeni 1000 pentru susinerea angajamentului ce ară lua la licitație de andeplini formulirea Contractului dupe condițiile cu care se că;

2. Două perechi case din orașul Plocești una pe strada Oilor cu 4 încăperi, cu dependentele, cu un grajd și șopron. — Și alta din suburbia St. Vineri strada Bunescu.

Se înciriază pe termen de un an sēu 3 de la Sf. Gheorghe viitor 1867.
Data de licitație este la 5 Octombrie anul curent și se va ținea în sala Primăriei din orașul Plocești;
No. 472 3—3q.

AȘTITU DE SUB TIPAR și se află de vânzare la toate librăriele: și la Administrația Ziarului Românul.

Garibaldi istoria birăinței a Două Sicilii.
No. 456. 12—2q.

DE INCHIRIATU. De la Sf. Dumitru a. c. Casela sub-semnatul din ulița Sf. Sava No. 29, alături cu grădina Rașca cu 6 odăi deosebit alte odăi pentru slugi, grajdul de 6 cai, șopron pentru 3 trăsuri, trei pivnițe și curte pavată, în care locuiesc acum D-nu Capitan Costache Filitis, doritorii de-a le lua potă a se adresa la cantonul D-lui Stefan Iōnide ulița Lipsenilor No. 23; cu care potă și contracta în locum'i.
Theodor An. Gherman.
No. 455. 6—2q.

DE INCHIRIATU, unu apartament de 5 odăi grajdul și uă prăvăliă jos, casa spre dosu bărăției No. 9.
No. 462. 3—2q.

DE INCHIRIATU, patru încăperi zugrăvite curie, pivniță și grădină cu curtea lor, mah. Oțetau No. 53 proprietarul e preotul Gligorie de la Sf. Gheorgie vechi.
No. 457. 3—2q.

DE INCHIRIATU. Uă pereche Case în suburbia Bressianu, Colōrea Verde la antrōa principală a Grădinei Cișmeșii, 11 Camere din care 6 tapisate și 6 Zugrăbite, Spălătorie, Cămară, 2 pivniți, Grajdul de 6 cai, Șopron de 3 trăsuri, Curtea pavată și puț în Curte.
Doritorii se vor adresa la Proprietariul lor D-lu Alcesandru D. Lamotescu, care șade în suburbia Sf. Visarion, Colōrea Galbenă, Ulița Română, No. 30, sēu la ministeriul Financelor de la orele 11 până la 5.
No. 469. 3—2q.

DE VÎNDARE, unu loc cu case cu fațadă de 65 stinji în donă ulițe apōpe de sfința Vineri Mahalaua Lucaei. Locul în tōte privințele, foarte bun de ȳidit unu hanu sēu magaziu fiind și în centru comercial alu capitalē. Se vinde cu stinjină sēu în totalu. — Doritorii se vor adresa în tōte țilele la 2 ore după amiază strada modei, casa No. 8, suptă pōrtă la stința susu.
No. 394. 3—3q.

DE VÎNDARE, în totalu sēu în parte și cu preciriile cele mai moderate: Mobile pentru salon și pentru uă udae Turcescă, de lemn de imitație de Palisandru, sculptat, sofale complete, paturi, mese, oglinzi și altele; uelte casnice, puțini, tocitori, albi și altele, tōte acestea în cea mai bună stare, precum și uă perechiă cai murgi unguresci tineri și solizi Doritorii de a le cunpă se vor adresa la proprietara lor, strada Amzei No. 1, în tōte țilele de la 9 ore de dimițindă pînă la 4 ore sēra. No. 441. 10—q.

DE VÎNDARE MOȘIA PAULEASCA din districtul Argeșu pe apa Miceasca 2 ceasuri depărtare de Or. Pitesci, 350 pogone pe care se află 280 pog. pădure mare de tot felul de Quercus (care se pōtă da și în țiere fără pămēt). Comunicația foarte bună. Lemnle se potă tăia și cobori cu multă înlesnire dislurile fiind mici și practicabile.
Doritorii se potă apresa în București pe ulița Tirgoviști, No. 12, la proprietar.
No. 462. 3—2q.

DIRECȚIUNEA Institutului Academiei din Iași, de instrucțiune secundară, avind trebniț, pentru învățămētul limbistic alu elevilor sēu intern, de uă persōnă care se poșcuc cu deplinitate cunoștința limbii franceze, invită pre cei ce ară dori a lua unu angajament în această privință, a se adresa pentru informarea despre amănuntul condițiilor respective, la D-lu Vasile Alexandrescu Urechii, director alu Ministeriului de Cult și Instrucțiune publică.
No. 470. 5—2q.

OTETU DE VIN ADEVERATU, se găsesc în Magasinul de sub casele D-nei M. P. Gerasiv din piața Sf. Anton, cu preț de 8 lei vadră.
No. 451. 4—2q.

PROPRIETĂȚILE Case mele Erculești sau Balta-Albă plopi vechi, cu destulă întindere de arătură și via de la jădeni, tōte aceste proprietăți în Județu Rimnicu-Sărat, sã arendă de la viitoru Sf. George anu viitor 1867, pe trei, s'au mai mulți ani. Doritorii se vor adresa la subscrisa, Ecaterina Iarca, sēu fiulg moș locotenent colonelul Aristidi Iarca.
No. 475. 2—4q.

Pivnița de supt casele D. Dimitrie Brătianu, dela Filaretu, (fosta grădină Oraciu) încăpătore de la 7—8000 vedre vinu, se dă cu chirie, doritorii se vor arăta la administrația Ziarului Românul.
No. 415. 18—1q.

Spre a se putea plăti datorile casei repositatului Dincă Constandinescu, din Roșii de vede ce dă în arendă imediată proprietatea Bălțații, din districtul Teleorman, în întindere de 2,000 pogone de arătură pe sēma proprietății, în depărtare de două poști de porturile Turnu-Măgurele și Zimnicea. Doritorii se potă adresa sēu la D-nii Colonelu Zăgănescu, G. Petrescu avocatul, Dr. G. Polizu, în București sēu la D-na M. Constandinescu în Roșii de Vede.
No. 476. 2—2q.

SCOLA PREGATITORE PENTRU SCOLA MILITARA sub direcțiunea sub-semnatului. A se adresa sēu la internatul B. Șaicaru, calea Craiovei, sēu la sub-semnatul, strada Lucaei No. 5.
Profesorul în clasele superioare în colegiul M. Basarab și în școala militară.
No. 443. 6—2

MOȘIA CALUGARENII, din districtul Vlașca este de arendat de la Sf. Gheorgie viitor Doritorii se vor adresa la D-na Maria Vartthiadi, strada Moșilor 96, (Podu tirgu d'afară, în fația de Biserica cu Sfinți).
No. 459. 4—2q.

MOȘIA BALDOVINEȘTI sēu PIETROIUL, din districtul Brăila, proprietate a d-lui Demetrie Cămpianu, este de arendat, prin licitațiune cu oțerte peceluită, pe unu termen de 5 ani cu începere de la Sf. Gheorgie anul viitor, 1867. Licitațiunea se va face în 29 ale viitorului Octombrie.

Doritorii vor afla sciință de condițiunile arendărei la domiciliul d lui Constantin A. Crezulescu, Strada Chereștrului No. 24, în Bucuresci; unde li se va încunoștința și locul unde va avea a se face licitațiunea.
No. 465. 20q.

UN INSTITUTEUR, qui s'est occupé pendant 30 ans de l'éducation de la jeunesse dans de grandes maisons à l'étranger, cherche à se placer.
Loge à l'hôtel Noubauer No. 19.

Janvier Gargiulo, profesor de musică, membru alu academiei sânta Cecilia de Roma, alu Philharmonii și membru alu Academiei Tiberine în Roma alu Philharmonii din Bologna, și membru alu Institutului regal din Neapol, depuind la ministerul de Instrucțiune Publică copiele legale sate ale diplomelor sale, se oferă familiilor a da lecțiuni de musică atăt vocală cātă și de piano.

Cele din urmă compozițiuni ale dșului profesor date de editorii Italiani din Neapol și Milano sunt: patru bucăți de salon pentru piano, intitulatē 1. Nocturne, 2. Serenade, 3. Impromptu Rêve d'autre fois, 4. Romance sans paroles — Afară din astea unu marșu Prințiar, uă arie marșu intitulat Honnōrea și patria, partițiuni pentru unu mare concert militar: uă polcă intitulat Kurrak Kurrak cu partițiunea ei pentru mare orchestră și bandă militară.

DEPOSITU
LA TIPOGRAFIA
C. A. ROSETTI.
12 ZVANZI VADRA

AU SOSITU ACUMU UNU NOU TRANSPORTU DE
VINU VECHIU DE DRAGASIANI,
VIA BRATIANU.

DEPOSITU
LA TIPOGRAFIA
C. A. ROSETTI
12 ZVANZI VADRA

M. L. ROSENTHAL.

recomandă unu asortimentu de

HAINA GATA BARBATESCI

PENTRU TIMPULU ACTUALU

PREȚURI FORTE MODERATE

Calea Mogoșoie casa d. Filipescu No. 11 vis-a-vis de Ministeriul de Resbelu.

LOCANDA DE PARIS.

Sub semnatul recomandă Onor. Publicu stabilimentul meu de birtu ce-lu am situat în Otelul Simeon No. 10, că D ni vizitatori v'ă gâsi într'acestă stabilimentu la ori-ce oră din ȳi sau nōpte cele mai gustose bucate atăt calde cātă și reci, precum și vinurile cele mai plăcute indigene și streine, promițandă tot d'ua dată D-lor vizitatori că nu voi crūța nici cheltueli nici ostentel spre a fi mulțumit ori-cine de serviciul cu care va fi tratat.

Se face și abonațiune cu cele mai moderate prețuri.

Mulțumit dar de încrederea cu care D ni vizitatori m'ă onorat pînă acum, sper că și în viitoru voi fi onorat totu cu aceeași încredere ca și în trecut.

No. 467.

DEPOSITU

DE

CIMENTU

DE 1-IA CALITATE

HANU GHRMANY

42 LEI SUTA DE OCA

3—2q.

PORTLAND-CEMENT DE PERLMOOS.

Insciințamă pe D-nii Arhitecți și D-ni Antreprenori de clădiri despre unu mare depou permanentu susu numitului CEMENT, care în calitate, întrece cu multu acelu englezesc, după cumu dovedește și certificatul următor.

APPEL & CIE

Ulița Covaci No. 1.

CERTIFICATU.

Sub-semnatul declarăm conform adevărului, că PORTLAND-CEMENTULU de PELMOOS, din fabrica D-lui A. SAULLICH în PERLMOOS, introdus aici de doi ani, s'a întrebuintat cu cel mai bun succes la tōte țidiriile de atunci, întrecind cu mult Portland-Cementul englezesc, ce se importea dă aici în calitatea sa, de a se înlări, și oferă prin avantajial cel însușesc, de a se putea amesleca cu mai mult nesip, în privirea economiei arhitectale, un preț mult mai eflin, decăt acela ale Cementulu englezesc.

Considerând aceste avantajie aflăm de a noastră dorință de a atrage atensiunea D-lor Arhitecți precum și a D-lor Antreprenori de clădiri asupra acestui Cement, și de a'l recomanda ne-căruia cu tot adinsul.

Bucuresci, în August 1866.

Kuchnowsey, Fr. Utain, C. Benesch, P. A. Tabai, Fr. Scheler, C. Enderle.

No. 424. 12—2q.

NOULU MAGASINU

DE

COLONIALE, MEZELICURI, VINURI, LIQUERURI, ETC.

A LUI

PETRACHE IOAN

(HANULU SERBANU-VODA No. 19 et 20. LA JIANULU.)

Subt-insemnatul desfăcându-mă la tovarășia ce am avut în timp de 5 ani cu d-lu Păun Popescu în Magazinul de lângă Pōrta Hanului Zlătari. Am deschis acestu nou Stabilimentu suptă propria mea firmă. Pe care cu respectu viu s-lu recomanda Inaltei nobilim și onorabilul Publicu, asortat cu tōte felurile de articole COLONIALE, PRODUCE ALIMENTARE, MEZELICURI STREINE și INDIGENE, ALUTURI PENTRU SUPE, LIQUERURI FRANȚOZEȘTI, VINURI DE BORDO, ȘAMPANIA și VINURI de GRECIA, RACHIU de HIO și altele tōte de calitate cele mai superioare și prospete.

Suptă insemnatul după uă lungă esperiență ce am făcut în profesiunea, speră că voi putea fi demu de a satisfac pe toți onorabili D-ni vizitatori ai Stabilimentulu meu, atitu cu bunel calități ale mărfurilor cu prețurile cele reduse precum și cu serviciul cel mai onest.

Facu dară a mea plecată invitație

PETRACHE IOANU.

NB. Am priuinit Vinuri Negre și Unguresci și Indigene cu ocau și cu butilii, Iore moi prospete, Păstrăvi afumați, precum și acvărute Iere Negre de Taiganu.
No. 357 23—2q

Tipografia C. A. Rosetti. Strada Academiei No. 22.